

18 พ.ย. 2537

การศึกษาระดับเครียด และพฤติกรรมการเผชิญภาวะเครียด
ของผู้ป่วยแผลไหม้

A STUDY OF STRESS AND COPING BEHAVIOR
OF BURN PATIENTS

ฉีกไปฝากอาจารย์
จาก
" นวัตกรรมเพื่อชีวิต ม.มหิดล "

พรรณิ ชัยไพศรี

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2538

ISBN 974 - 588 - 049 - 3

สงวนลิขสิทธิ์

34440

Copyright by Mahidol University.

ชื่อวิทยานิพนธ์

การศึกษากภาวะเครียด และพฤติกรรมการ เพชฌฆาภาวะเครียด
ของผู้ป่วยแผลไหม้

ผู้วิจัย

พรรณี ชัยโพธิ์ศรี

ปริญญา

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

สุวิมล กิมปี วท.บ., ค.ม.

จอมจักร จันทรสกุล พ.บ., F.A.C.S., F.I.C.S.

อรพรรณ โตสิงห์ M.S.N.

วันที่สำเร็จการศึกษา

21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538

บทคัดย่อ

ผู้ป่วยแผลไหม้ที่รับไว้รักษาในโรงพยาบาล ต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความเครียดทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ตลอดระยะเวลาที่รับรักษาตัวในโรงพยาบาล ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางจิตและมีพฤติกรรมการ เพชฌฆาภาวะเครียดไม่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงศึกษาถึงภาวะเครียดและพฤติกรรมการ เพชฌฆาภาวะเครียดของผู้ป่วยแผลไหม้ที่รับการรักษาในหน่วยฟลิวของโรงพยาบาลศิริราช วชิรพยาบาล โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลตำรวจ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 60 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบบันทึกข้อมูลส่วนตัว แบบสัมภาษณ์ภาวะเครียด และแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการเพชฌฆาภาวะเครียด วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผู้ป่วยแผลไหม้มีภาวะเครียดมาจากความกลัวการได้รับความเจ็บปวด จากการทำแผล และกลัวมีแผลเป็น หรือกลัวความพิการในระดับมาก
2. ผู้ป่วยแผลไหม้มีพฤติกรรมการ เพชฌฆาภาวะเครียดที่ไม่เหมาะสม ในเรื่องการฟังพาและการค้นหาข้อมูล

3. ผู้ป่วยแผลไหม้มีภาวะ เครียดด้านการรักษาที่ได้รับ และด้านสิ่งแวดล้อมและกฎระเบียบของโรงพยาบาล ในระยะแรกรับสูงกว่าระยะก่อนกลับบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .01 และมีภาวะ เครียดโดยรวม ด้านภาพลักษณ์ และด้านครอบครัว เศรษฐกิจและสังคม ในระยะก่อนกลับบ้านสูงกว่าระยะแรกรับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
4. ผู้ป่วยแผลไหม้มีพฤติกรรม การ เพศภาวะ เครียดโดยรวม และทุกด้าน ในระยะก่อนกลับบ้านสูงกว่าระยะแรกรับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001
5. ในระยะแรกรับผู้ป่วยแผลไหม้รุนแรงมากมีภาวะ เครียดโดยรวม และด้านการรักษาที่ได้รับสูงกว่าผู้ป่วยแผลไหม้รุนแรงปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. ในระยะก่อนกลับบ้าน ผู้ป่วยแผลไหม้รุนแรงมากมีภาวะ เครียดโดยรวม ด้านการรักษาที่ได้รับ ด้านภาพลักษณ์ และด้านครอบครัว เศรษฐกิจ และสังคม สูงกว่าผู้ป่วยแผลไหม้รุนแรงปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .01
7. ในระยะแรกรับ และก่อนกลับบ้าน ผู้ป่วยแผลไหม้รุนแรงปานกลางมีพฤติกรรม การ เพศภาวะ เครียดโดยรวม และด้านการแก้ไขความรู้สึกที่เป็นทุกข์ เหมาะสมกว่าผู้ป่วยแผลไหม้รุนแรงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05
8. ในระยะแรกรับ และก่อนกลับบ้าน ผู้ป่วยแผลไหม้บริเวณก้นและบริเวณเปิดเพย มีภาวะ เครียด และพฤติกรรม การ เพศภาวะ เครียด แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะคือพยาบาล ควรตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัยที่มีผลกระทบหรือมีอิทธิพลต่อภาวะ เครียดของผู้ป่วย เพื่อที่จะช่วยลดภาวะ เครียดและส่งเสริมให้ผู้ป่วยแสวงหา และ ใช้พฤติกรรม การ เพศภาวะ เครียดที่เหมาะสม

2. The coping behaviors of the burned patients were not effective in the dependency and information seeking.

3. The stress level in aspect of treatment, hospital environment and rules in admission stage were statistically significant higher than pre-discharge stage. ($P < .001, P < .01$) The stress level in total, in aspect of body image and family-socioeconomic in pre-discharge stage were statistically significant higher than admission stage. ($P < .001$)

4. The coping behavior in total and all two aspects in pre-discharge stage were statistically significant more effective than admission stage. ($P < .001$)

5. In admission stage, the stress level in total and in aspect of treatment of the severe burned patients were statistically significant higher than the moderate burned patients. ($P < .05$)

6. In pre-discharge stage, the stress level in total, in aspect of treatment, body image and family-socioeconomic of the severe burned patients were statistically significant higher than the moderate burned patients. ($P < .001, P < .01$)

7. In admission and pre-discharge stage, the coping behavior in total and in aspect of affective-oriented methods of the moderate burned patients were statistically significant more effective than the severe burned patients. ($P < .01, P < .05$)

8. In admission and pre - discharge stage, there were no statistically differences of stress and coping behavior of the burned patients without cloth area and under cloth area.

From the results of the study, the researcher recommends that the nurses should know the factors which influence stress and coping behavior in order to support and enhance patients' effective coping behavior.

